1849. № 101.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 18 December.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 12, die voor de 4e bl. tot 4 uur aangenomen worden.

De GOUVERNEUR der Provincie DRENTHE, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat gedurende dezen winter, telkens bij invallenden dooi, de tolboomen, op de groote Rijkswegen in deze provincie, alsmede op den provincialen kunstweg van *Assen* naar *de Hilte*, zullen worden en blijven gesloten, tot dat het op nieuw begint te vriezen of de vorst geheel uit den grond zal zijn, voor alle Wagens, Karren, Voer- en Rijtuigen, welke gehouden kunnen worden meer dan *Vijf Honderd Nederlandsche Ponden* vracht te hebben, gelijk mede voor Diligences en Postwagens, *met andere goederen dan die der reizigers beladen*, zullende bedoelde rijtuigen door geenen tolboom mogen passeren, ten zij vooraf van de voormelde Wagens, Karren, Voer- en Rijtuigen de *meerdere* vracht, en van de Diligences en Postwagens de bedoelde vrachtgoederen, afgeladen zullen zijn.

Assen, 1 *Dec.* 1849. *De Gouverneur voornoemd*, *afwezig.* *Het Lid van Gedep. Staten*, VOS.

(Besluit van 6 Dec. 1849 no. 2a, Prov. bl. no. 108)

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE *GRONINGEN*,

Gelezen hebbende enz.

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen:

1°. dat, gedurende dezen winter, bij invallenden en doorgaanden dooi, de groote wegen in deze provincie zullen worden afgesloten voor rij- en voertuigen, welke, wat betreft de diligences met *breede vellingen* aan de raderen (buiten en behalve de reizigers met derzelver gewone bagage) met zwaarder vrachten dan van *vijfhonderd Nederlandsche ponden* gewigt zijn beladen, en, wat aangaat alle rij- en voertuigen, met smalle of gewone vellingen, zwaarder vrachten hebbende dan van *vierhonderd Nederlandsche ponden*; en dat in allen gevalle niet anders dan half spoor zal mogen worden gereden, naar aanwijzing van de op die wegen te vinden spoorleiders, welke evenwel 's nachts zullen zijn weggenomen;

2°. dat de tolgaarders en andere beambten van het Bestuur der wegen voor de stipte naleving van deze bepalingen naauwkeurig zorg zullen dragen. Wordende dezelve bij deze gemagtigd en gelast, om, gedurende dezen winter, bij invallenden en doorgaanden dooi, alle zoodanige rij- en voertuigen, waarvan zij, bij gemis van weegbruggen, de zedelijke overtuiging hebben, dat dezelve met meer dan het bepaalde gewigt zijn bevracht, niet te laten doorrijden, maar voor de zoodanigen de tolboomen gesloten te houden, tot zoolang het te zware gewigt daarvan is afgenomen, hetwelk alsdan met afzonderlijke middelen zal moeten worden vervoerd; enz.

En zal deze resolutie enz., terwijl afschriften van dezelve, bij conductoire missive, zullen worden gezonden aan de Heeren Gouverneurs van de Provincien *Friesland* en *Drenthe*, zoo tot informatie als met verzoek, om ook daaraan in die Provincien de vereischte bekendheid te willen geven.

De Staatsraad, *Gouverneur voornoemd*,
RENGERS.

Nederland.

16 *Dec.* — In de zittingen der Tweede Kamer van de St Gen. van 12 en 13 dezer zijn de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1850 voortgezet; daarover hebben opvolgelijk nog het woord gevoerd de heeren *v. Voorst*, *Engelen*, *v. d. Linden*, *van Twist*, *Lom de Berg*, *Lotsy*, *van Zuylen*, *Dirks*, *Luyben*, *van Heemstra*, *Groen*, *Dommer*, *Borret*, *van Nispen*, *Bachiene*, *van Hoëvell*, *Donker Curtius*, *Dullert*, *Wintgens*, alsmede de Ministers van Financien, van Binn. zaken en van Justitie. Gedurende de beraadslagingen is de beweerde achteruitstelling en onbillijke bejegening der katholijken hier te lande ter sprake gebragt; de discussien daarover werden tot eene hoogte opgevoerd, die de tusschenkomst des voorzitters noodig maakte tot aanbeveling van bezadigdheid. — De Ministers van Financien, van Binn. zaken en van Justitie hebben geantwoord op de algemeene staatkundige, godsdienstige, financiele en personele quaestien, die gedurende de algemeene discussien zijn in het midden gebragt. Er is van den kant van het ministerie geen programma medegedeeld. Op de aansporing te dien aanzien gedaan, is door den minister van binnenlandsche zaken tot eenig antwoord gegeven: „wacht onze daden af." De Minister van financien heeft onder anderen te kennen gegeven, dat er veel bezuinigd was, en dat er ook nog te besparen overbleef, maar dat men daaromtrent geene te overdrevene denkbeelden moest opvatten, gelijk door den spreker uit Groningen gedaan was, wiens redevoering door den minister in vele opzigten werd wederlegd. Ook heeft de minister verklaard, dat hij geene mogelijkheid zag, om, zonder het opleggen van nieuwe lasten, de bijdragen uit de overzeesche bezittingen te missen. — In de avondzitting van donderdag zijn de algemeene beraadslagingen gesloten, en hebben die over de verschillende hoofdstukken een aanvang genomen. Hoofdst. I *(Huis des Konings)* is zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen. Hoofdstuk II *(Hooge Collegien)*. De heer *Dullert* heeft bij de 1ste afd. als amendement voorgesteld, tusschen artt. 4 en 5 een nieuw artikel te voegen, ten doel hebbende om de zaak nopens het openbaar maken van het verslag van het verhandelde in de Kamers over te brengen, van het hoofdstuk van binnenlandsche zaken, op het tegenwoordige hoofdstuk. Nadat daarover het woord gevoerd was door de heeren *van Hall*, *van Twist*, en den Minister van financien, is dit amendement goedgekeurd. Bij art. 5 stelde de heer *Wintgens* een amendement voor, ten oogmerk hebbende, om den post met *f* 500 te verhoogen, tot den aankoop van boeken voor de bibliotheek der Kamer. Daarover voerden het woord de heeren: *Dirks*, *de Man*, *van Hasselt*, *Fokker*, *Sloet*, *Wijnaendts*, *Smit*, *van Heiden* en de Minister van financien. Ten slotte is dit amendement verworpen, met 44 tegen 13 stemmen. Nadat het art. zelf aangenomen was, is de zitting gescheiden tot vrijdag ochtend. — In de bijeenkomst der Tweede Kamer van vrijdag is de beraadslaging over Hoofdstuk II der staatsbegrooting voortgezet. Verscheidene sprekers hebben nog daarover het woord gevoerd. De heer *van Hall* heeft daarbij het vraagstuk te berde gebragt, in hoe ver de leden van de voormalige Eerste Kamer, op grond van het 2e addit. art der Grondwet, regt hebben op eene schadevergoeding voor het verlies, hetwelk zij door de nieuwe instellingen lijden. Hij meende, dat die vraag aan geen twijfel onderhevig was, en bestreed het gisteren daaromtrent door den Minister van justitie ontwikkelde gevoelen. De heeren *Boreel*, *van Naamen*, *van Randwijck*, *van Nispen*, *Donker*, *Schooneveld*, *van Twist* en *Costerus* hebben mede dat gevoelen ontwikkeld. De Minister van justitie heeft bij herhaling het woord gevoerd, en ten slotte verklaard, dat de Regering dit punt tot een onderwerp van nadere overweging zal maken. Daarna is Hoofdstuk II aangenomen, met 60 tegen 1 stem, die van den heer *de Moraaz*, welke zijne goedkeuring niet kon schenken aan de uitgaven voor den Raad van State; hij wenschte dit collegie op een anderen voet ingerigt te hebben. — Hierna is de algemeene beraadslaging over Hoofdstuk III *(buitenl. zaken)* geopend. De heeren *v. Rijckevorsel*, *Smit*, *van Randwijck*, *Storm*, *Lotsy*, *Luyben* en *Schooneveld* hebben aan die beraadslaging deelgenomen. Sommige van deze sprekers hebben aangedrongen op meerdere bezuinigingen bij het departement, en zich beklaagd over de werkeloosheid of nalatigheid onzer diplomatie. — De heer *v. Randwijck* heeft zich verklaard tegen verdere b[illegible] dit hoofdstuk, op grond, dat daardoor [illegible] onzen handel en aan onzen Staat kon w[illegible] dan [illegible]ligt meende. — De Minis[illegible] zaken heeft de

voordragt verdedigd, en in eenige opzigten gedeeld in het gevoelen van den heer *v. Randwijck*; maar toegezegd, dat hij, bij eene volgende begrooting, na verkregene ondervinding, een bepaald stelsel omtrent de inrigting onzer buitenlandsche zendingen zou voordragen. — In de avondzitting van vrijdag zijn de beraadslagingen over Hoofdst. III voortgezet. Een aantal leden heeft daarover het woord gevoerd. De heer *van Randwijck* heeft zijne bekende amendementen, op de verschillende afdeelingen van het Hoofdstuk, ingetrokken. Het Hoofdstuk is bij hoofdelijke stemming aangenomen met 54 tegen 5 stemmen. — Onder de zeven wetsontwerpen, betreffende de heffing van provinciale opcenten, strekt dat voor Drenthe, om 10 opc. te heffen op den accijns op het gedisteleerd en eene evenredige belasting op het van buiten de provincie aangevoerde, idem voor rente en aflossing der leeningen van *f* 44,000 en *f* 30,000, geautoriseerd bij Koninkl. besl. van 4 Januarij 1841 en 2 Oct. 1841, gelijke 10 opc. en gelijke belasting, en 3 opc. op de grondbelasting en op het personeel ter bestrijding der kosten van onderscheidene voorgenomene werken.

— Bij besluit van den 11 December 1849 no. 44, heeft Z.M. de Koning goedgevonden: 1°. Aan de tot de tweede en derde Balische expeditien (1848 en 1849) behoord hebbende militairen en schepelingen van de land- en zeemagt, in het algemeen, Hoogstdeszelfs tevredenheid te betuigen over hunnen bij die gelegenheden betoonden moed en volharding, met bepaling, dat daarvan bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indie als in Nederland, melding zal worden gemaakt; 2°. Te bepalen, dat het vaandel van het 7 bataillon infanterie in Oost-Indie zal worden versierd met het teeken der Militaire *Willems*-Orde, ter zake van de bijzondere uitmuntende diensten, door dat bataillon bewezen bij het omtrekken en attaqueren der versterkingen van Djaga Raga, op den 15 en 16 April 1849, en dat hiervan almede bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indie als in Nederland, zal worden kennis gegeven; 3°. Tot ridders van de Militaire *Willems*-Orde en van den Nederlandschen Leeuw te benoemen vele officieren, onder-officieren en manschappen, zoo van de land- als zeemagt en van de geneeskundige dienst, behoord hebbende tot de Balische expeditie (tot welker nominative vermelding ons de ruimte ontbreekt). Voorts worden bij datzelfde besluit vele officieren, onder-officieren en manschappen, tot dezelfde expeditie behoord hebbende, eervol vermeld, en daaronder de kapitein *C. L. Schukking*.

— Te Leijden heeft 14 dezer de herstemming plaats gehad voor een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal. Er zijn 421 stembilletten ingeleverd, waarvan 5 in blanco zijn bevonden. Van de overige hebben 210 stemmen zich vereenigd op den heer *J. A. de Fremery* en 206 op den heer *J. M. de Kempenaer*, en is alzoo de eerstgenoemde verkozen geworden.

— Den 14 dezer heeft het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland, onder voorzitterschap van Mr. *J A. Philipse*, uitspraak gedaan in de zaak van den heer *A. J. A. van Bevervoorde*, opposant in cas van verjaring van eene veroordeeling van zes maanden gevangenis, *f* 1000 boete en ontzegging zijner burgerschapsregten gedurende tien jaren; het hof heeft hem in een gemotiveerd arrest verklaard goed opposant. *(Amst. C.)*

— Den 15 dezer vierden te Utrecht de heer *J. van Minden* en zijne vrouw hunne vijftigjarige echtvereeniging, omringd van kinderen en kindskinderen. Dit is een in deze familie als het ware erfelijk geluk, daar het nu aan drie geslachten achtereen is te beurt gevallen. *(Ned.)*

— Naar men verneemt is de inwisseling der oude 25 cents stukken verlengd tot donderdag 20 dezer.

— Te Amsterdam was 13 dezer het eerste goud uit Californie aan de markt.

— Volgens de *Prov. Friesche C.* is de longziekte uitgebroken op een stal onder het behoor der stad Leeuwarden.

— De Staten der Provincie Friesland zijn tegen 18 dezer buitengewoon bijeengeroepen, om te beraadslagen over het aanbrengen van eenige veranderingen in de voorgedragene Prov. begrooting over het jaar 1850.

— Den 12 dezer heeft ingevolge de gedane oproeping, te Groningen eene vrij talrijke vergadering plaats gehad van personen, die vroeger aldaar gestudeerd hebben, welke ook door ingezetenen van Drenthe werd bijgewoond, ten einde commissarissen te benoemen voor eene ter gelegenheid van de inwijding van het nieuwe Academie-gebouw te houdene feestelijke bijeenkomst ter herinnering aan den Academischen leeftijd. In deze bijeenkomst werden uit de academieburgers van 1801 tot den dag der inwijding, tien commissarissen gekozen, en wel: uit de jaren 1801 tot 1810 de heeren *H. A. Spandaw* en *W. J. M urs Wichers*, van 1811 tot 1820 de heeren *A. Modderman* en *G. A. Stratingh*, van 1821 tot 1830 de heeren *J. J. Cremers* en dr. *M. J. Keiser*, van 1831 tot 1840 de heeren *P. Polman Gruys* en dr. *J. Baart de la Faille Jr.*, van 1841 tot 1850 de heeren mr. *B. D. H. Tellegen* en *J. W. J. van Swinderen*.

— *In de Prov. Gron. C. vinden wij de drie volgende berigten:* Den 12 dezer is door het Prov. Geregtshof van Groningen vrijgesproken en onmiddelijk in vrijheid gesteld Jhr *E. L. v. M.*, vroeger ontvanger van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Grijpskerk, en beschuldigd van verduistering van rijksgelden, welk feit echter door het Hof werd geacht niet behoorlijk te zijn geconstateerd. — In de gemeente Termunten is de tongblaar uitgebroken. De aangetaste runderen zijn dadelijk van het gezonde vee afgezonderd, ten einde de verspreiding der ziekte zoo veel mogelijk tegen te gaan. — Zondag den 9 dezer zag men een zonderling schouwspel te Nieuw Stadskanaal, wijl lange rijen menschen achter elkander op het voetpad op schaatsen ter kerke gingen. Deze zoo vermakelijke als nooit geziene optogt werd echter eensklaps afgebroken door het geroep van *help! help!* Omziende zag men een zestal personen, die op het diep waren gaan rijden, in het water spartelen. Door hulp van anderen werden zij nog tijdig uit het levensgevaar gered.

Buitenland.

— Tijdingen uit Madrid, te Parijs ontvangen, weerspreken thans weder hetgeen zoo stellig omtrent de zwangerschap van Koningin *Isabella* verzekerd was. Men schijnt zich met het geven dier tijding te zeer gehaast te hebben, en men zegt thans, dat het nog in geenen deele zeker is, dat men zich nu reeds met de hoop op de aanstaande geboorte van een erfgenaam van den Spaanschen troon mag vleijen.

— De terugkomst des Paussen te Rome is op nieuw in onzekerheid. De H. Vader zou, zegt men, als reden voor zijn veranderd besluit hebben opgegeven, om niet in de hoofdstad terug te keeren, dan na het sluiten eener leening, ten einde hij zijne intrede te gelijk met de intrekking der papieren-munt zou kunnen aanvangen. Voorzeker zou deze maatregel een der beste zijn om zijne terugkomst te doen zegenen -- een der staatkundigste in het tegenwoordig tijdperk.

Assen, 17 December.

Ten gevolge van den plotseling ingevallen dooi is alhier de groote massa sneeuw, benevens de lastige en gevaarlijke gladheid van wegen en paden, bijna in een nacht verdwenen.

— Het doet ons bijzonder genoegen te kunnen mededeelen, dat te Emmen het voornemen bestaat, om, in navolging van andere gemeenten dezer Provincie, aldaar een armwerkhuis opterigten. Wij gelooven, dat er inderdaad weinige meer doelmatige inrigtingen bestaan, om de behoeftigen te ondersteunen, zonder, door dit ondersteunen zelf, de armoede te vermeerderen.

— Men meldt ons voorts uit Emmen, als eene zeer zeldzame gebeurtenis en als een staaltje van de ongehoorde gladheid, welke overal voor den ingevallen dooi heerschte en elders tot menigvuldig ongerief, tot vele uitglijdingen en zelfs tot menigen val aanleiding gaf, dat de anders dikwijls zeer moeijelijke communicatie van daar naar Roswinkel, zijnde een afstand van drie uren, op schaatsen over den zand- en veenweg, zeer gemakkelijk werd onderhouden, en dat dagelijks personen van daar naar Roswinkel gingen en eveneens terugkeerden.

* *Hoogeveen*, 15 *Dec.* Eergisteren is alhier overleden *Klaas Klaasen Boer*, vroeger vader in het armenwerkhuis te dezer plaatse, geboren te Vledder en aldaar gedoopt den 26 Mei 1754, die dus den zeldzaam hoogen ouderdom van ruim 95 jaren heeft bereikt, en welke, volgens de onlangs plaats gehad hebbende volkstelling, gebleken is de oudste persoon in deze groote gemeente te zijn geweest.

* *Hoogersmilde*, 15 *Dec.* Gisteren werden alhier verkocht 350 bunder heideveld. Het was ons aangenaam bij deze gelegenheid te kunnen opmerken, dat de aandacht van verschillende kapitalisten op de woeste gronden onzer Provincie is gevestigd. Om de 250 bunder zijn aangekocht door den Heer *Eekhout* te Smilde. Wij hopen, dat ZEd. ook hier, even als te Smilde, de ontginning op eene ruime schaal zal aanleggen, om daardoor vele arbeidslieden werk te verschaffen en woeste heidegronden in golvende korenvelden te doen veranderen.

— *Zwartsluis*, 9 *Dec.* Werden wij, gelijk van hier gemeld is, op den 21 der vorige maand, aangenaam verrast door van onzen jongsten leeraar, Ds *A. W. Kamp*, te vernemen, dat hij vrijheid had gevonden, voor de beroeping naar Steenwijkerwold te bedanken, acht dagen later maakte hij ons bekend, dat hij den vorigen dag te Meppel beroepen was, en heden morgen deelde hij ons mede, dat hij zich verpligt had geacht, die beroeping aantenemen. Zijne keuze berouwe hem nimmer! Zijne Evangelieprediking brenge ook elders goede vruchten voort, Gode tot eer! En sprak hij heden na de mededeeling van zijn voor velen bedroevend, maar door even zoo velen gebillijkt besluit, over Col. I. 27, laatste ged.; Christus, de hope der heerlijkheid ook onder ons, zij ons en zijne vertroosting! *(K.C.)*

* *Lage Zwaluwe*, 9 *Dec.* Onze van Hoogersmilde herwaarts overgekomen leeraar, Ds *B. W. Schollen*, werd

heden, bij vriendelijken afstand van den consulent, Ds *J. Barkiene*, pred. te Hooge Zwaluwe, onder ons bevestigd door zijnen vader Ds *W. Scholten*, pred. te Delft, naar aanleiding van Markus IV 26-29. Des namiddags deed de bevestigde zijne intrede, predikende over Matth. VI 10a.

Post van 2½ uur.

In de ochtend-zitting van de Tweede Kamer van 15 dezer heeft de beraadslaging plaats gehad over het IVde hoofdstuk (Justitie) en de afzonderlijke artikelen daarvan. Nadat deze laatste achtervolgens onveranderd waren goedgekeurd, is het hoofdstuk in zijn geheel met algemeene stemmen aangenomen. Vervolgens is de algemeene beraadslaging geopend over het Vde hoofdstuk (Binnenlandsche Zaken), welke beraadslaging te half vijf ure is afgebroken. Nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken, die den vorigen avond wegens ongesteldheid niet in de Vergadering tegenwoordig had kunnen zijn, te kennen had gegeven, dat hij ook dien avond de vergadering niet zou durven bijwonen, heeft de Kamer besloten alsdan, met uitstel der voortzetting van de beraadslaging over het Vde Hoofdstuk, over te zullen gaan tot de behandeling van het VIIIste Hoofdstuk der staatsbegrooting (Marine). Nadat vier leden daarover het woord hadden gevoerd, en hetzelve door den Minister van Marine was verdedigd, is dit hoofdstuk, zonder eenige wijziging, met algemeene (60) stemmen aangenomen. Daarna is de voortzetting der beraadslagingen op maandag bepaald.

Correspondentie.

De stukken *Marechaussée — Geregtsdienaren*, get. *W. G.* uit *A.*, en *Wat nu gedaan* uit *Dalen*, in een volgend n°.

Wat nu gedaan?

Do. *van Schaick* geeft in een vorig nommer dezer Courant eenig antwoord op bovenstaande vraag, door eenige goede lectuur op geven. Daar willen wij eerst nog iets bij doen, en dan nog een paar andere wenken geven. 't Is hoogst onbescheiden, als iemand zich zelven aanprijst; maar wij prijzen U daarom zeer ter lezing aan den *Geert* en de *Tafereelen uit het Drentsche volksleven* van Do. *van Schaick*. Dat is regt lectuur voor den Drenthenaar! Vergeet ook den *Volksbode* niet, waarvan Zijn Eerw. redacteur is. Leest dan verder vooral de *laatste gedichten* van onzen grijzen *Tollens*, — neen, bestudeert die! *Mastland* en de *Christelijke Novellen* van onzen *Koetsveld* kent gij toch reeds; maar ook zijne *Oudejaars-avond lectuur?* Leest, leest dat werk, gij allen, die het jaar waardig wilt besluiten, van nu af aan elken avond een gedeelte. *Zschokke's Huisboek*, zijn *Amerikaan in Europa* en *Bronswerker*, de *Verhalen van Prof. Schubert*, Gron. bij *H. Smit*, het *Leven eener Gouvernante* van *Curier Bell*, Gron. *Hoitsema*, legt gewis niemand onvoldaan uit de hand. *Diepenbeek* van Prof. *Limburg Brouwer*, en de werken van *Frederika Bremer* en *Andersen* zijn haast te bekend om te noemen.

Maar — lezen is goed, doch handelen is beter! 't Is zoo koud! Er is zoo veel behoefte! Ziet toch om u henen, waar gij helpen kunt! Christelijke liefdadigheid geeft meer gewin dan lezen. 't Is geld op rente doen in den Hemel! Hebt gij ook afgelegde kleeren? Zij zijn welligt nog niet versleten: zoekt ze op in verscholen hoeken; herstelt ze wat, en brengt ze aan de half naakten. Is er ook eene weduwe in uwe nabijheid, die in eene schamele kluis des nachts op stroo krimpt van kou onder één oud dekentje? Als zij van koude omkomt, dan moet gij dat voor God verantwoorden. Herwaarts! Bedekking! Verwarming!

Dit is er thans voor U te doen, Christenmenschen! Welk heerlijk werk! De Engelen zullen het U benijden! Wie dit werk doen wil, dien zeggen wij later meer.

H. G. v. d. V.

(*) Wie wordt niet door deze aanmaning, der Redactie uit eene andere gemeente toegezonden, opgewekt? Ook in de plaats onzer inwoning, wij houden er ons verzekerd van, zal dezelve in menig liefderijk hart weerklank vinden. Maar bij de ondersteuning van behoeftigen is even als in andere zaken de spreuk onzer vaderen waar: *Eendragt maakt magt*. Het komt ons daarom nuttig voor, dat zich in iedere gemeente, waar zulks gevoegelijk kan, en bepaaldelijk ook te Assen, eene commissie van eenige personen vormde, die zich belastte met het in ontvang nemen van oude boven- en onderkleederen, dezelve liet herstellen en daarna aan de behoeftigen uitreikte hetzij gratis hetzij tegen voldoening van het herstelloon of wel tegen inruiling van hunne oude kleederen, terwijl deze commissie zich vooraf met de behoeften der armen diende bekend te maken, en vervolgens steeds zoo veel mogelijk op hunne kleeding diende toe te zien. Zoo de ingezetenen dusdanige commissie krachtig wilden ondersteunen, en aan dezelve alle oude kleederen, als hemden, borstrokken, onderbroeken, broeken, buizen, jassen, vesten, hoeden enz. afstonden, voorzeker een groot deel van Assens armen en vooral van de behoeftige kinderen zou daardoor beter gekleed kunnen worden, terwijl de gevers daarbij niets of zeer weinig zouden verliezen, en, wanneer zij bij de warme haard zitten of in eene dikke kleeding over straat wandelen, minder door de gedachte zouden behoeven gepijnigd te worden, hoevele armen, de nalatenschap van den Heer, daarbuiten of in hunne luchtige woningen door de koude geteisterd worden, en hunne rijkere broeders bij den Heer aanklagen, dat zij zijne nalatenschap niet aanvaarden. Aan deze commissie zouden ook oude dekens, lakens, oud huisraad, en zelfs oud speelgoed (de armen hebben ook kinderen), kunnen gegeven worden. Ook uit een maatschappelijk oogpunt beveelt zich alles aan, hoe gering ook, dat het toenemen der armoede kan verminderen of tegengaan. Pauperisme is een stortvloed, die met deszelfs onzalig kroost communisme enz. de beschaafde Maatschappijen en ook ons Vaderland dreigt te overstelpen, doch die kan gekeerd worden, zoo de burgers, onder opzien naar boven, er maar steeds op uit zijn, om met ijver en verstand tegen dezelve groote en kleine dammen op te werpen, en de vloed langs groote en kleine stroomen af te leiden. Zoo eenige ingezetenen van Assen zich tot eene commissie als bedoeld mogten willen vereenigen, en zij op de ondersteuning hunner medeingezetenen mogten kunnen hopen, dan biedt zich de ondergeteekende gaarne aan, om het medelidmaatschap van zoodanige commissie op zich te nemen. J. A. WILLINGE GRATAMA.

Assen, 17 *Dec*. 1849.

Schoolzaken.

Wij zijn verzocht het volgende te plaatsen:

Onder de mannen, die hoog belang toonen te stellen in het onderwijs op onze lagere scholen, behoort ongetwijfeld een schoolopziener in Drenthe, die zelf aan 't hoofd van een gesticht van opvoeding en onderwijs staat. Zijn Ed. ZGl. toont die belangstelling op verschillende wijzen en 't betaamt ze dankbaar te erkennen. Maar — wat wij van Zijn Ed's. wenschen en daden vernamen uit zijne schoolbezoeken, vergelijkende examina's en mededeelingen in de tijdschriften voor opvoeding en onderwijs, deed ons in den laatsten tijd meermalen vragen, of Zijn Ed. zich wel genoeg verplaatst op de hoogte of liever op de laagte van den onderwijzer en van het onderwijs op de lagere scholen. Geen van beide kan toch wel op verre na gelijk staan met hetgene Zijn Eds. Instituut aanbiedt. Eischt Zijn Ed. niet soms te veel van de onderwijzers *en* ten opzigte van hunne eigene bekwaamheden naar de vermogens en middelen en gelegenheden, die velen hebben, om zich te bekwamen, *en* met betrekking tot hun onderwijs, aangezien het doel van dat onderwijs en de wijze, waarop het kan gegeven worden?

Wat vooral het tweede punt aangaat: hoe verre kan één onderwijzer het brengen met kinderen van 5 tot 12 jaren, als er 70 — 120 naauwelijks gedurende een half jaar telkens aan zijne zorge zijn toevertrouwd! Is dat een leeftijd, een tijdsbestek, om vooral den kleinen die taalkennis bij te brengen, welke Zijn Ed. verlangt? De heer schoolopziener wil juiste, eenvoudige definities van de rededeelen, die bewijzen, dat de kinderen, die ze geven, ze ook zelve begrijpen. Wij zouden durven zeggen: Zijn Ed. beproeve eens, hoe vele kweekelingen er op zijn Instituut gevonden worden, die zulke definities niet weten te geven! En hier is immers geheel geene vergelijking! „De kinderen zullen een of tweemaal in de week *uit zich zelve* opstellen op 't papier schrijven (*Wekker* no. 46), maar vooral geene verdichte brieven (welke brieven dan?), en dan zullen de onderwijzers tusschen den schooltijd die opstellen nazien, de fouten tegen taal, verdeeling der regels, enz. verbeteren, in de school alles naauwkeurig verklaren en laten verbeteren." Geef ons den tijd, Heer Schoolopziener, tot dit werk buiten en vooral in de school, waarbij 70 a 80 tot 100 kinderen moeten onderwezen worden! Schriftelijke opstellen maken achten wij een der heilzaamste zaken; maar op die wijze zien wij er geen kans toe! Wij voeren thans slechts deze beide punten aan. De Heer Schoolopziener wil in de lagere scholen *vrij wat* geschiedenis, aardrijkskunde enz., en dat, — wij moeten het herhalen! met boerenkinderen beneden 12 jaar, die voor een deel slechts des winters ter school komen! Waarlijk, velen onzer willen zeer gaarne, en beijveren zich in hunnen nederigen, weinig geachten en karig beloonden post! Men make ons toch niet moedeloos, door te veel te eischen, en door ons, bij onze ijverige pogingen te beknorren, als wij het bijna onmogelijke niet doen! Van ons zal kracht en leven uitgaan voor de opkomende generatien (*Bijdragen* van Augustus bl. 756); maar men begeve zich dan eens in de huisgezinnen, en zie, hoe dáár ons werk wordt gesecundeerd! Men klaagt zelfs over onze onbescheidenheid (ibid. Oct. bl 936)! Ligt mogelijk dat de jonge meester, die zelden in beschaafde kringen komt, zich niet altijd kiesch weet te gedragen. Maar worden wij door onze meerderen ook altijd humaan behandeld?.......

Heden beviel, van tweelingen, zijnde Zoon en Dochter, beide welgeschapen, doch dood geboren, mijne geliefde echtgenoote *Johanna Kuurman*

Meppel, 12 *Dec.* 1849. C. KNIPHORST.

Eenige kennisgeving.

Heden is alhier in den gezegenden ouderdom van bijna 75 jaren, zacht en kalm ontslapen, onze geliefde Vader, de Wel Edel Geboren Heer Mr. *Wiardus Hora Siccama van Oosterbroek*, weduwenaar vroeger van Vrouwe *Odilia Amelia* Baronnesse *Rengers van Farmsum*, laatst van Vrouwe *Anna Maria Catharina Modderman*.

den huize Oosterbroek, 4 *December* 1849. Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMA, Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA VAN FARMSUM.

Heden avond ruim 10 uur overleed tot onze innige droefheid, onverwacht, onze geliefde moeder en behuwd-moeder *Femmegien Kraak*, weduwe *H. Haak*, in den ouderdom van ruim 63 jaren.

Assen, 14 *Dec.* 1849. J. HAAK. Uit aller naam.

Na eene ongesteldheid van bijna 8 weken, overleed heden middag 2 uur ons jongste zoontje *Berend Johan Ludolph*, ongeveer 3 jaren oud.

Oldeberkoop, 16 *December* 1849. L. P. PRINS, G. PRINS, — WILLINGE.

Op woensdag den 19 December 1849, des avonds te 7 ure zullen te Assen in het Koffij-huis van den Heer *Driessen*, publiek bij palmslag worden geveild:

1°. Het **HUIS**, zijnde **bakkerij** van *J. C. Poelman* aan de Kruisstraat te Assen.

2°. Het **HUIS** benevens de **HUIS-PLAATS** van *Gerbe Berends ter Brugge* aan de Molensteeg te Assen.

H. H. VAN LIER.

Op donderdag den 20 December 1849, zullen te Assen, ten huize van den kastelein *F. Donker*, des avonds te 6 uren, ten overstaan van Mr. *A. Homan*, Notaris te Vries, publiek worden verkocht:

1°. Een **HUIS** en bij zijnde **GROND**, staande en gelegen aan de oude Groninger Straat te Assen, toebehoorende aan Mejufvrouw *Gelderman*, te Meppel, vroeger gehuwd geweest aan *H. Sijbes*.

2°. Een **HUIS** en **HOF**, staande en gelegen in de Nieuwe Huizen te Assen, toebehoorende aan den Geregtsdienaar *J. Stoker*, te Assen.

Op aanstaanden Zaturdag den 21 dezer loopende maand, des avonds te 6 uren te beginnen, zal in de Oude Stadsherberg te Meppel, ten overstaan van den Notaris Mr. *G. L. Kniphorst*, door de eigenaren publiek bij inzate worden geveild:

Een **TUIN**, met daartoe behoorend **Zomerhuisje**, in de hoven te Meppel, vroeger als *Jongkindsland* bekend.

Een **HUIS** en **ERF**, staande en gelegen op het noordeinde der Hoofdstraat te Meppel, thans door *A. van Emmen* bewoond en in gebruik, op welk perceel twee derde van den koopprijs tegen 4% gevestigd kan blijven.

Alles op aanstaanden vrijdag des voormiddags van 10 tot des namiddags te 3 uren te bezigtigen.

Op donderdag den 27 December 1849, des avonds te 7 ure, ten huize van *F. Donker* te Assen, gedenken de ondergeteekenden publiek te verkoopen:

1°. Eene **BEHUIZINGE**, thans bewoond door *J. Waanders*, en annex gebouw *(vroeger katoen weverij)* met den daarnevens liggenden **GROND**, in perceelen, en

2°. Eene **BEHUIZINGE**, **SCHUUR** en **TUIN**, thans in gebruik bij *Lucas Bennink*. Alles staande en gelegen aan den Stegeweg te Assen. SLUIS & VOS.

Het Diaconie-bestuur der Hervormde Gemeente te Emmen is voornemens, op woensdag den 2 Januarij e.k., des avonds te 6 uur, ten Gemeentehuize aldaar, publiek uit te besteden: Het bouwen van een **HERVORMD DIACONIE-WERKHUIS** met de leverantie van alle daartoe noodige MATERIALEN. Bestek en voorwaarden zullen ter inzage voorliggen ten Gemeentehuize te Emmen.

Emmen, den 15 *December* 1849.

HOUTVERKOOPING van **200** op stam staande **EIKEN**, te Bronniger, waaronder eenige WILLIGEN en ESSCHEN, ten overstaan van Mr. *L. Kniphorst*, Notaris te Emmen, op vrijdag den 4 Januarij e.k., 's morgens tien uur, ten verzoeke van de Erven *Nijenhuis* en consorten.

Emmen, den 15 *December* 1849.

UIT HET DEPOT VAN DENNEZADEN.

Bij *S. O. Broksma*, te Gorredijk, zijn te bekomen de volgende uit bosschen in Duitschland gesproten beste **DENNE-** en **andere ZADEN**, voor welker ontkieming bij eene goede behandeling wordt ingestaan, voor de civiel gestelde prijzen: als

Pinus Moscovicum, grof Denne zaad per ½ Ned. pond	*f* 0-25.
„ Zilvestris, gewone fijne Den extra qualiteit	- 0-80.
„ Picea	- 1-00.
„ Abies (gladbast)	- 1-00.
„ Stroobus (weinmuth)	- 2-75.
„ Larix	- 1-25.
Robina Pseudo Accazia	- 0-80.
Witte Els	- 1-00.
Heg of witte Beuk	- 0-50.

Met den eersten Februarij aanstaande verlangt men te Emmen (in Drenthe) een bekwaam **TUINMAN**, en met den eersten Mei een **HUISKNECHT**; men adressere zich te Emmen bij *G. J. Boesjes*.

TE HUUR,

met 1° Mei aanstaande, eene **WONING**, staande aan den Beilerweg, bevattende: **Voorkamer**, **Opkamertje**, **Keuken**, **Kelder**, **Zolder**, **Turfschuur**, **Regenton**, enz., thans in gebruik bij Mevrouw de wed. *Everts*; te bevragen bij den eigenaar Mr. *J. A. Willinge Gratama*.

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

ASSEN. 7 — 14 *Dec.* geb. 1 M. 2 V. g; geh. 1 paar; overl. 1 M. 7 V. g.; 1 levenloos geb.

MEPPEL. 7 — 14 *Dec.* geb. 1. M. 2 V. g.; geh. 1 paar; overl. 1 M. 1 V. g.

COEVORDEN. 8 — 15 *Dec.* geb. 3 M. 1 V. g., (2 onecht); geh. 1 paar; overl. 0.

SMILDE. 8 — 16 *Dec.* geb. 1 M. 3 V. g.; geh. 1 paar; overl. 1 M. g.

LOTERIJ, 5e kl., 16. — 17. lijst: n. 4042 prijs *f* 1000 en premie *f* 30,000; n. 1404 *f* 1000; n. 18528 *f* 5000, premie voor het laatste lot; n. 10590, 5110, 145, 9658 elk *f* 400; n. 16956, 19869, 11172, 15004 elk *f* 200.

Meppel, 13 *Dec.* Rogge *f* 3.60 a *f* 4.10. Boekweit *f* 3.40 a *f* 3.75. Boter 1½ ned. pond *f* 0.80 a *f* 0.92½. Boter ⅛ vat *f* 10.50 a *f* 11.75. Broodzetting: 6 ned. p. roggeb. *f* 0.37.

Groningen, 14 *Dec.* Tarwe *f* 6.75 a *f* 5.00. Rogge *f* 3.70; nieuwe *f* 3.60 a *f* 3.00. Boekweit zand *f* 3.45 a *f* 3.90, veen *f* 3.55 a *f* „ . „ Garst *f* 2.80 a *f* 3.00, nieuwe zomer *f* 2.65 a *f* 2.75, knobbe *f* 3.00 a *f* 3.25. Dikke haver *f* 2.10 a *f* 2.80. Voerhaver *f* 1.90 a *f* 2.10. Paardeboonen *f* 3.25 a *f* 4.00. Koolzaad *f* 10.50 a *f* 12.00. Dederzaad *f* 8.00 a *f* 9.00. Geel Mosterdzaad *f* 5.00 a *f* 7.00. Zomerzaad *f* 8.00 a *f* 9.00. Boterzaad *f* 9.00 a *f* 9.50. Gort grove *f* 5.25 a *f* 5.50, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 8.50. Raapolie per vat *f* 43.00. Boter ¼ vat *f* „ . „

Aan onze beurs is heden wederom weinig omgegaan, slechts kleine partijtjes zijn aan consumtie verkocht, de prijzen als voren.

Amsterdam, 15 *Dec.* Werk. Sch. 2½ pct 55 a ⅛; dito 3 pct 64⅛; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 84$\frac{1}{16}$ a ⅛; O. L. leening 4 pct „ a „; Am. Synd. 3½ pct. „ a „; Handelm. 4½ pct 167¼; Haarlemmerm. 5 pct „ a „ Aand. Rijnspw. 4½ pct „ a „; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.